DRAGI STARŠI

na vas se obračamo zato, ker je znano, da se otroci za svoj bodoči poklic odločajo še vedno v največji meri pod vašim vplivom.

Toda ali res lahko vedno najbolje vplivate, ko vam verjetno niso znane vse šolske spremembe, ki so se zvrstile od časa vašega šolanja dalje, ko na primer ne veste, za koliko novih poklicev se bodo lahko vaši otroci pripravljali v srednjem usmerjenem izobraževanju in vam najbrž ni znano, koliko se je spremenilo v vojaškem šolstvu in pri opravljanju vojaških poklicev.

Upravljanje moderne vojaške tehnike zahteva vedno več znanja. Tehnična dela v armadi so vedno bolj podobna našim vsakdanjim opravilom.

Morda marsičesa o tem ne veste. Kratko in jedrnato vas bomo poskusili seznaniti z novostmi na področju vojaškega poklicnega dela, do katerega imamo včasih predsodke. Vse s ciljem, da bi ob boljšem poznavanju stvari bilo boljše tudi naše sodelovanje.

Kar lotimo se ugovorov – predsodkov.

»Vojaških šol ni v Sloveniji!« Ni res! V Ljubljani imamo Splošno srednjo vojaško šolo Franc Rozman-Stane (prej gimnazija). Najmodernejšo po obliki in eno najbolje opremljenih srednjih šol v Sloveniji.

»... Samo ena ni dovolj ...« Povsem dovolj za Slovenijo, saj je za mnogo drugih področij tudi dovolj ena šola v Sloveniji (zobotehnična, laborantska, farmacevtska šola v Ljubljani, mlekarska v Kranju, živilska v Mariboru itd.).

Ljubljanska in zagrebška šola sta šoli, ki ta zaradi bližine najbolj zanimivi za slovenske fante. Ostale, ki so dlje, so mnogo bolj specializirane (letalskotehniška, pomorska itd.). Tu pa ljubezen do poklicnega področja pomaga premagati razdaljo.

»... Pa bi vseeno bili v skrbeh, in nobenega nadzora nimamo ...« Gojenci vojaških šol so z vsem preskrbljeni. Nobenih skrbi za hrano, nobenih skrbi, če bo opran, nobenih skrbi za žepnino in šolske potrebščine in kar je najbolj pomembno, kljub temu, da je daleč od doma, nobenih skrbi, da bi zašel v slabo družbo. O vsem, kar se dogaja s fantom, vas šola stalno obvešča in seveda se lahko obiskujete.

»... Sploh pa je še premlad, kaj če mu ne bo všeč ...?« V vojaško šolanje se lahko vključi tudi po končani srednji šoli. Lahko pa obiskuje srednjo šolo z vojaško štipendijo ali brez nje in se po vsakem letniku vključi v srednjo vojaško šolo. V obeh primerih bo starejši in zrelejši za tako odločitev. Če ga le ne obste odvračali zaradi predsodkov.

»... Po končani šoli za službe po vsej Jugoslaviji ...« Ni čisto tako. Odličnjaki si lahko izbirajo kraj prve službe. Pa roko na srce. Ali ne zahtevajo tudi naši »civilni« poklici, da delamo tam, kjer delo je (npr. geologi, monterji, gozdarji in drugi)? Mlajši oficir je pač tam, kjer ima enoto. Lahko pa izbira najbližjo domu.

Poklic oficirja združuje v sebi nekaj posebnega. Zunanja podoba kaže, da v tem poklicu človek predvsem usposablja generacije mladih vojakov v ravnanju s sodobnimi orožji ter v vojaških veščinah. Še pomembnejša pa je vzgoja vojakov v ljubezni do domovine, kako se brani neodvisnost in svoboda naše domovine. To je častno in odgovorno delo, šola bratstva in enotnosti, šola čuvanja najsvetlejših pridobitev naše družbe – pridobitev, ki so si jih naši narodi in narodnosti priborili v revoluciji. Varovanje teh pridobitev pa je glavna naloga naše armade.

Večina izbere vojaški poklic ravno zaradi njegovih posebnosti. Marsikateri mladinec želi delati v svojem življenju nekaj posebnega, drugačnega kot njegovi kolegi. In ravno za to obstoji cela vrsta možnosti na vojaških šolah, kjer lahko pridobijo znanje in veščine za

– vodenje dela v raketni bazi,
– upravljanje tankov in drugih oklepnih vozil,
– delo na raketni ladji, torpednem čolnu in v podmornicah,
– opravljanje kontrole letenja vojaških letal,
– vzdrževanje vojaških letal in helikopterjev,
– naloge vojaških padalcev,
– naloge vojaških pomorskih diverzantov,
– delo vojaških meteorologov ter še cela vrsta drugih zanimivih opravil in nalog, ki jih opravljajo oficirji v Jugoslovanski ljudski armadi.

Tudi poklicni razvoj in napredovanje sta redno zagotovljena vsakomur. Poklicni razvoj vodi celo do doktorja znanostiin nepredovanje od najnižjih do najvišjih činov in položajev. S tem se v civilu ne moremo ravno pohvaliti.

Naj navržemo še nekaj ugodnosti, ki so povezane s poklicem oficirja, ki jih prej sploh nismo omenili.

Se vam zdi nepomembno, da je vojaško šolanje edino, ki takoj po končanem izobraževanju zagotavlja zaposlitev?

Se vam zdi nepomembno, da s prvim delovnim mestom že pridobiš pravico do stanovanja?

In ali veste, da imajo tudi oficirji lahko celo vrsto dopustov od rednega, prek izrednega, neplačanega, nagradnega, do dopusta za športno udejstvovanje in še bi se kaj našlo?

Toda dovolj, da ostane vse v mejah objektivne informacije!

Naj zaključimo z mislijo ene od mamic, ki so dale sina v Splošno srednjo vojaško šolo v Ljubljani: »Dobra šola, ki skrbi tudi za vzgojo, ne samo za učenje, pa red, nobenih pobalinstev in nasilja, ki se je razpaslo drugje!«

Če se je vaš otrok odločil za vojaški poklic ima še vedno možnost, da se prijavi na razpis za srednje vojaške šole in sicer do 31. marca 1983 pri upravnem organu za ljudsko obrambo Skupščine mesta Ljubljane. Vse informacije dobite po telefonu 310-566 (tov. Vida Tolar).

ŽE LETOS POUK V ENOTAH JLA

Tudi za žene

V juniju 1980 je bil sprejet sedaj veljavni zakon o vojaški obveznosti, ki normativno omogoča izvajanje vojaškega pouka za ženske, ki se zanj prostovoljno priglasijo v trajanju največ šestih mesecev, odvisno od dolžnosti, za katero se usposabljajo. Letos pa bo zakon kot vse kaže uveljavil tudi svojo materialno moč. Na podlagi odločb zakona o vojaški obveznosti je Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo določil, da se v letu 1983 začne z vojaškim usposabljanjem žensk v enotah oziroma zavodih JLA. V naslednjih dveh letih vključno z letošnjim se bo vojaško usposabljanje izvajalo le za ženske, ki se bodo za to vrsto obrambnega in samozaščitnega usposabljanja prostovoljno odločile. Tako bo vojaški pouk žensk, ki se bodo odločile za dolžnosti vojakov in nižjih oficirk trajal dva meseca in dvaindvajset dni za tiste, ki se bodo odločile za šolanje, za rezervne oficirke pa bo usposabljanje trajalo šest mesecev. Od tega dva meseca in dvaindvajset dni v šolah za rezervne oficirje, ostanek pa bo predstavljalo stažiranje v ustreznih enotah JLA.

Ženske se bodo usposabljale v vseh zvrsteh in rodovih JLA, razen v oklepnih enotah. Rodovi v katerih se bodo usposabljale so: pehota, artilerija, artilerijsko raketne enote protizračne obrambe, letalstvo, pomorstvo, inženirstvo, veza, atomsko-biološko-kemična obramba ter sanitetna služba, tehnična služba, kopenske vojske, tehnična služba vojaškega letalstva in protizračne obrambe, intendanska služba in prometna služba.

Pri določanju roda oziroma službe se bo primarno upoštevala želja kandidatke, upoštevala pa se bo tudi njena šolska izobrazba in zdravstveno stanje kandidatke.

Vojaški pouk žensk se bo izvajal v vseh večjih mestih na območju SFRJ. Praviloma se bo vojaško usposabljanje izvajalo na eksteritorialnem principu. Ženske se bodo usposabljale v okviru učnih enot, ki bodo sestavljene iz samih žensk.

Zakon o vojaški obveznosti določa, da se za tovrstno usposabljanje lahko priglasijo ženske v starosti od 19. do 27. leta. Prijavnice se dobijo v delovnih organizacijah, šolah, krajevnih skupnostih ter občinskih in mestnih upravnih organih za ljudsko obrambo. Tudi za podrobnejše informacije bo najbolje, da se interesentke obrnejo na mestne oziroma občinske upravne organe za ljudsko obrambo.

Namen vojaškega pouka za ženske je ta, da se jih usposobi za aktivno sodelovanje v oboroženem boju in ne le za sodelovanje v nekaterih komponentah splošne ljudske obrambe, in družbene samozaščite, hkrati pa se krepi tudi obrambna moč družbe kot celote.

Vojaško strokovna znanja in veščine, ki si jih bodo ženske pridobile po uspešno opravljenem vojaškem pouku v JLA, bodo nenazadnje omogočale tudi aktivno zaposlitev v občinskih štabih teritorialne obrambe ter nadaljnje usposabljanje in uveljavljanje žensk v vojaškem poklicu.

Prva napotitev žensk na vojaški pouk bo v začetku julija 1983, druga pa v oktobru in nato vsake štiri mesece. V naslednjih dveh letih bodo ženske opravljale vojaški pouk na prostovoljni osnovi, po preteku poizkusnega odbobja pa bo verjetno vojaško usposabljanje žensk obvezno, tako kot je to obvezno za moške.

PRIPRAVE NA VAJO »RUŠILNI POTRES V LJUBLJANI«

NNNP – Golovec – 83

V skladu z mestnim programom obrambno zaščitnih vaj v letu 1983 se bo v akciji NNNP izvedla skupna poučna taktična vaja s področja zaščite in reševanja prebivalstva in materialnih dobrin v primeru rušilnega potresa v Ljubljani.

Vaja bo opravljena v okviru zaključnih aktivnosti v soboto dne **24. septembra 1983 z nazivom »GOLOVEC-83«.**

Vaja bo pripravljena in izpeljana po predpostavki, vnaprej izdelani zamisli rušilnega potresa upoštevajoč realne možne poškodbe in posledice na objektih in napravah v Ljubljani.

V pripravah in izvajanju vaje je treba obdelati zlasti naslednje učne vsebine oziroma vprašanja:

– usposobiti delovne ljudi in občane za osebno in vzajemno zaščito in reševanje v primeru rušilnega potresa;
– usposobiti člane enot in štabov civilne zaščite za izvajanje reševalnih nalog ter preveriti uporabnost in dopolniti reševalno opremo;
– izboljšati mobilizacijsko pripravljenost in sposobnost štabov in enot civilne zaščite in drugih nosilcev nalog civilne zaščite (organizacije združenega dela s področja zdravstva in socialnega varstva, komunale, prometa, in zvez, preskrbe, gasilstva itd.).
– preveriti in izpolniti organiziranost in pripravljenost izvršnega sveta, upravnih organov, teritorialne obrambe, milice, narodne zaščite, družbenopolitičnih organizacij, organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti itd.

Vaja je mestnega pomena in v njej sodelujejo vse ljubljanske občine, njihovi izvršni sveti, upravni organi, družbenopolitične organizacije, krajevne skupnosti in organizacije združenega dela.

Vaja je praktično že začela, ker imajo vse opravljene aktivnosti v pripravah že pomen izvajanja vaje. **V zvezi z načrtovano vajo bo po krajevnih skupnostih izvedeno predavanje, ki ima namen usposobiti delovne ljudi in občane za osebno in vzajemno zaščito ter reševanje v primeru rušilnega potresa.** Z istim namenom bo tudi vsem gospodinjstvom na območju občine razdeljena **brošura z naslovom »Kaj storiti ob potresu«,** ki jo bo izdal profesor Ribarič.

»Na potres moramo biti pripravljeni. Vedeti moramo, da se lahko pojavi iznenada, Zato moramo pravilno ukrepati že pred potresom, med potresom in po potresu.« »Vključimo se v akcijo svoje delovne skupnosti, ali enote, kamor smo za takšne primere bili dodeljeni. Najbolj pomagamo tistim v svoji bližini, ki so pomoči najbolj potrebni.

Najbolj množični del ter nenadomestljivo obliko zaščite in reševanja prebivalstva, materialnih in drugih dobrin predstavlja osebna in vzajemna zaščita organizirana na najširših osnovah in iniciativi delovnih ljudi in občanov.«

O vseh načrtovanih in opravljenih nalogah vaje bomo delavce delovne skupnosti tekoče obveščali v našem glasilu.

Operativni štab
za pripravo vaje

Osnovne smernice programa dela

Vojaškopolitični in strateški položaj Jugoslavije je izredno pomemben za obe supersili blokovskih držav, zaradi česar je Jugoslavija nenehno predmet raznih razprav in možnih kombinacij blokovske politike. Trenutno težak gospodarski položaj v Jugoslaviji daje objektivne možnosti za krepitev raznih pritiskov in izsiljevanja od zunaj, da bi oslabili naš vpliv v neuvrščenem svetu in notranjo stabilnost. Tak položaj v svetu in doma zahteva od vseh nas še večje napore v razreševanju gospodarskih težav, krepitev enotnosti narodov in narodnosti, krepitev naše obrambne sposobnosti in dosledno izvajanje Titove smeri razvoja naše družbene ureditve.

Koncepcija splošne ljudske obrambe obvezuje vsakega Jugoslovana, da se nenehno usposablja in pripravlja, da v danem trenutku prispeva svoj delež. V tem kontekstu ima Zveza rezervnih vojaških starešin posebno pomembno vlogo. Zavedati se moramo, da rezervni vojaški starešine predstavljajo ogromno večino kadrov naših oboroženih sil in vse kadre zunaj oboroženih sil. Ta ugotovitev nazorno utemeljuje vlogo rezervnih vojaških starešin v pripravah za vodenje splošnega ljudskega odpora.

Da bi rezervni vojaški starešine lahko uspešno izpolnile svojo nalogo v danem trenutku, se morajo nenehno strokovno in politično usposabljati. Namreč zgodovina je dokazala, da se neznanje nesposobnost in nepripravljenost plačajo s krvjo in tudi žrtvami tistih, ki za to niso krivi. Zavedajoč se pomena pravočasnih priprav naših rezervnih vojaških starešin in vseh občanov za obrambo naše dežele se vlagajo veliki napori.

Za strokovno usposabljanje rezervnih vojaških starešin so najbolj odgovorni JLA, štabi TO in seveda organizacija Zveze rezervnih vojaških starešin. S sodelovanjem in koordinacijo omenjenih faktorjev se oblikujejo programi usposabljanja rezervnih vojaških starešin. Tako je izbolikovan program našega dela za letošnje leto.

PROGRAM DELA OKZRVS 1983

JANUAR – FEBRUAR – 1983.

1. a)– Programsko volilne konference KO ZRVS
b) – Programska konferenca OK ZRVS
2. Tekmovanje in pohod po poteh heroja Kebeta–Dražgoše.
3. Priprava predavateljev za izvedbo predavanja po temi: »Okupacijski sistem v sodobnih pogojih na začasno zasedenem ozemlju.«

MAREC – 1983:

1. Priprava predavateljev za predavanja po temi: »Oblike in izvajalci neoboroženega odpora v primeru začasno zasedenega ozemlja.«
2. Predavanje po KO ZRVS po temi: »Oblike in izvajalci neoboroženega odpora v primeru začasno zasedenega ozemlja.
3. Priprava ekip za tekmovanje v počastitev občinskega praznika in dneva ustanovitve OF.
3. Priprava predavateljev za predavanja po KO ZRVS po temi: »Diverzantsko dejstvovanje na začasno zasedenem ozemlju.«

APRIL – 1983:

1. Predavanja po KO ZRVS po temi: »Diverzantsko dejstvovanje na začasno zasedenem ozemlju.«
2. Delovna konferenca OK ZRVS
3. Tekmovanje v počastitev občinskega praznika in dneva ustanovitve OF.
4. Sodelovanje na osrednji proslavi v počastitev občinskega praznika in dneva ustanovitve OF.
5. Priprave in prijave ekip in udeležba na pohodu ob žici okupirane Ljubljane – Ljubljane heroj.

MAJ – 1983:

1. Praktično izvajanje pouka na terenu z obnovitvijo in dopolnitvijo znanja iz letošnjega programa.

JUNIJ – 1983:

1. Medregijska srečanja ZRVS na občinski ravni in izmenjava izkušenj pri delu na izvajanju sprejetih programov.

JULIJ – 1983:

1. Proslave in akcije ob dnevu Borca – 4. julij.

SEPTEMBER – 1983:

1. Obrambni dan DPO, SIS in izvršnega sveta občine.

OKTOBER – 1983:

1. Udeležba ekip KO ZRVS na tekmovanju v streljanju, ki ga organizira IX. armadno območje.
2. Priprave programa dela za leto 1983/84 in analize po izvedenem programu za leto 1983.

STALNE NALOGE:

1. Vključevanje mlajših RVS v občinsko marksistično šolo. Naloga vseh KO in OK ZRVS.

2. Spremljanje dela in aktivnosti posebno mlajših RVS, ter evidentiranje in predlaganje leteh OO ZK v KS za sprejem v ZK.

3. KO ZRVS, ki imajo na svojem območju osnovne šole, obvezno sodelujejo pri organizaciji in delu obrambnih krožkov, kakor tudi pri organizaciji in izvedbi šolskih obrambnih dni, ki se lahko povezujejo tudi širše v okviru krajevne skupnosti.

4. Še nadaljnja akcija v pridobivanju naročnikov na revijo Naša obramba, tako v vrstah RVS, kakor tudi ostalih krajanov v okviru svoje krajevne skupnosti.

5. Ustanavljanje aktivov ZRVS v DO na svojem območju in sodelovanje z istimi po vprašanjih SLO in DS.

6. Sodelovanje s krajevnimi organizacijami ZSMS za spremljanje in predlaganje mladih za šole aktivnih starešin JLA in šole za rezervne starešine (ŠRO).